

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ *ÖBÈ* κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 43529/07)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

18 Δεκεμβρίου 2008

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 18.12.2008

(υπογραφή)

S. NIELSEN – Γραμματέας Τμήματος

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**

Στην υπόθεση **ΌβΈ** κατά Ελλάδα,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρος*,

Χρήστο Ροζάκη,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές*,

και τον Søren Nielsen, *γραμματέα τμήματος*.

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 27 Νοεμβρίου 2008,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 43529/07) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, η οποία κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») από έναν Ιταλό υπήκοο, τον κύριο **ΌβΈ** (ο προσφεύγων), στις 7 Οκτωβρίου 2007.

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κύριο Δ. Πετρούσκα, δικηγόρο του συλλόγου της Σάμου, και τον κύριο Α. Χονδρογιάννη, δικηγόρο του συλλόγου Πειραιά. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Κ. Γεωργιάδη, *πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους*, και κύριο Ι. **Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα**
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION SERVICE, ATHENS

Μπακοπουλο, δικαστικό αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η Ιταλική κυβέρνηση δεν έκανε χρήση του δικαιώματός της να παρέμβει στη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 36 § 1 της Σύμβασης.

3. Στις 17 Δεκεμβρίου 2007, ο προσφεύγων ζήτησε από το Δικαστήριο να υποδείξει στην Ελληνική Κυβέρνηση την υπό όρους απόλυσή του σύμφωνα με τον Κανόνα 39 των Κανόνων του Δικαστηρίου. Κατόπιν των παρατηρήσεων της Κυβέρνησης σχετικά με την κατάσταση της υγείας του προσφεύγοντος κατά την κράτησή του και την ιατρική περίθαλψη που του παρασχέθηκε, ο Πρόεδρος του Τμήματος αποφάσισε, στις 13 Φεβρουαρίου 2008, να μην εφαρμόσει τον Κανόνα 39.

4. Στις 7 Μαρτίου 2008, ο Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Αποφάσισε επίσης να εξετάσει συγχρόνως την ουσία και το παραδεκτό της προσφυγής (Άρθρο 29 § 3) και να δώσει προτεραιότητα στην υπόθεση σύμφωνα με τον Κανόνα 41 των Κανόνων του Δικαστηρίου ενόψει της προχωρημένης ηλικίας του προσφεύγοντος και της κακής κατάστασης της υγείας του.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1938 και κατοικεί στη Σάμο.

A. Περιγραφή των γεγονότων

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL
TRANSLATION**

No. Φ.092.22/92

1. Ποινική διαδικασία που ηγέρθη αρχικά σε βάρος του προσφεύγοντος

6. Στις 17 Αυγούστου 2007, ο προσφεύγων συνελήφθη επ' αυτοφώρω ενώ παραλάμβανε ένα πακέτο που περιείχε 71 γραμμάρια κάνναβης και τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση. Κατόπιν της σύλληψής του, πραγματοποιήθηκε έρευνα στην οικία του προσφεύγοντος. Οι ανακριτικές αρχές εντόπισαν και κατέσχεσαν ένα μεγάλο αριθμό αιγυπτιακών και ελληνικών αρχαιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων μικρών αγαλμάτων, αρχαίων νομισμάτων, σκευών και απολιθωμάτων.

7. Στις 18 Αυγούστου 2007, ο προσφεύγων προσήχθη ενώπιον του Εισαγγελέα Σάμου, ο οποίος του απήγγειλε κατηγορίες για παραλαβή πακέτου το οποίο περιείχε ναρκωτικά. Όσον αφορά τις αρχαιότητες που βρέθηκαν στο σπίτι του προσφεύγοντος, ο Εισαγγελέας αποφάσισε να μην απαγγείλει κατηγορίες μέχρι την προσαγωγή νέων αποδεικτικών στοιχείων.

8. Στις 20 Αυγούστου, ο ανακριτής του Πλημμελειοδικείου Σάμου, αφού ανέκρινε τον προσφεύγοντα, διέταξε την προσωρινή κράτησή του με ισχύ από τις 17 Αυγούστου, ημερομηνία της σύλληψής του, για τον λόγο ότι υπήρχαν σοβαρές prima facie ενδείξεις ότι ο κατηγορούμενος είχε διαπράξει το αδίκημα που σχετιζόταν με ναρκωτικά και ότι ήταν αναγκαίο να αποτραπεί η διαφυγή του και να διασφαλισθεί ότι δε θα διέπραττε νέα αδικήματα.

2. *Habeas corpus* διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Σάμου

9. Στις 24 Αυγούστου 2007, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση για να αποφυλακιστεί με εγγύηση.

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**

10. Στις 10 Σεπτεμβρίου 2007, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου απέρριψε την αίτηση του προσφεύγοντος (βούλευμα αριθ. 49/2007). Έκρινε ως εξής:

«... [ο προσεκτικός τρόπος με τον οποίο είχε ετοιμαστεί το πακέτο] φανερώνει μία έντεχνη και μελετημένη ενέργεια, η οποία αποδεικνύεται από την επιλογή ειδικών μέσων για τη διάπραξη του εγκλήματος της εμπορίας ναρκωτικών, καθώς και μία συλλογική ενέργεια. Επιπλέον, κατόπιν της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στην οικία του προσφεύγοντος ... εντοπίστηκε ένας σημαντικός αριθμός αρχαιοτήτων, όπου συμπεριλαμβάνονταν ειδικότερα, 41 νομίσματα από διάφορες περιόδους, ένα μικρό άγαλμα του Απόλλωνα, ένα μικρό χάλκινο άγαλμα του Βάκχου, ένα αρχαίο σκεύος, ένα απολίθωμα σε λάβα από το ηφαίστειο της Σαντορίνης, ένα κομμάτι από τοιχογραφία και πολυάριθμες αιγυπτιακές αρχαιότητες, η κατοχή των οποίων αποδεικνύει τη διάθεση του δράστη να διαπράξει νέα αδικήματα σχετικά με αρχαιότητες. Ενόψει των ανωτέρω, υπάρχουν σοβαρές αποδείξεις της ενοχής του αιτούντος και ... το αίτημά του θα πρέπει να απορριφθεί καθώς κρίνεται αιτιολογημένα ότι ακόμα και η αντικατάσταση της προφυλάκισής του με περιοριστικούς όρους δε θα ήταν επαρκής για να διασφαλίσει την παρουσία του ενώπιον δικαστηρίου και την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης εκδώσει το δικαστήριο.»

3. Νέες εξελίξεις

11. Στις 18 Φεβρουαρίου 2008, ο Εισαγγελέας υπέβαλε στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου την πρότασή του να παραταθεί η κράτηση του προσφεύγοντος σύμφωνα με το άρθρο 287 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (βλέπε πιο κάτω παράγραφο 17), αφού ο προσφεύγων ήταν υπό κράτηση έξι μήνες.

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**

12. Στις 7 Μαρτίου 2008, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου αντικατέστησε την προφυλάκιση του προσφεύγοντος με περιοριστικούς όρους (βούλευμα αριθ. 5/2008). Ειδικότερα, έκρινε ότι:

«... η παράταση της προφυλάκισης του αιτούντος δεν είναι απολύτως αναγκαία καθώς έχει γνωστή διαμονή στη Σάμο καθώς και οικογένεια και περιουσία στην Ελλάδα, δεν έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες προκειμένου να διαφύγει, δεν έχει υπάρξει φυγές κατά το παρελθόν και είναι απίθανο, βάσει του ποινικού μητρώου του και της κοινωνικής και επαγγελματικής θέσης του, ότι θα διαπράξει νέα αδικήματα αν αποφυλακιστεί. Υπό το φως των ανωτέρω και δεδομένης της προχωρημένης ηλικίας του και των σοβαρών προβλημάτων υγείας ... το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών θεωρεί ότι η παράταση της κράτησης επιβάλλει ένα δυσανάλογο φορτίο στον αιτούντα και ότι η παρουσία του ενώπιον δικαστηρίου και η εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης εκδώσει το δικαστήριο μπορεί να διασφαλιστεί με τους κάτωθι περιοριστικούς όρους: α) την απαγόρευση εξόδου από τη χώρα και β) την υποχρέωση να αναφέρεται στο τοπικό αστυνομικό τμήμα δύο φορές το μήνα...»

13. Εν συνεχεία, ο Εισαγγελέας απήγγειλε συμπληρωματικές κατηγορίες σε βάρος του προσφεύγοντος για αρχαιοκαπηλία. Στις 28 Μαρτίου 2008, ο ανακριτής ανέκρινε τον προσφεύγοντα ως προς αυτό.

14. Από το φάκελο της δικογραφίας προκύπτει ότι η ποινική διαδικασία σε βάρος του προσφεύγοντος είναι ακόμα εκκρεμής ενώπιον των ανακριτικών αρχών.

B. Η κατάσταση της υγείας του προσφεύγοντος και η ιατρική περίθαλψη που του παρασχέθηκε

15. Ο προσφεύγων πάσχει από διάφορα προβλήματα υγείας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται χρόνιο έλκος του δωδεκαδακτύλου, επίμονα προβλήματα στο ουροποιητικό σύστημα, βουβωνοκήλη (όταν τμήμα του εντέρου διογκώνεται μέσω μιας αδύναμης περιοχής του μυ στη βουβωνική περιοχή, την περιοχή μεταξύ της κοιλιάς και του μηρού) και εκφυλιστικές παθήσεις της σπονδυλικής στήλης. Παραπονείται συχνά για αιμόπτυση (βήχει αίμα), έντονο επιγάστριο πόνο και μέλαινα.

16. Ο προσφεύγων εισήχθη αρκετές φορές στο νοσοκομείο της φυλακής προκειμένου να υποβληθεί σε ιατρικές εξετάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις του δόθηκε άδεια για να εξετασθεί από εξωτερικούς γιατρούς και να υποβληθεί σε εξειδικευμένες εξετάσεις σε δημόσια νοσοκομεία, όπως γαστροσκόπηση, ηχοκαρδιογράφημα και ακτινογραφία θώρακος. Σύμφωνα με τις ιατρικές βεβαιώσεις που υπέβαλαν ο προσφεύγων και η Κυβέρνηση, τα αποτελέσματα ενός σημαντικού αριθμού ιατρικών εξετάσεων (υπέρηχος νεφρών, κύστης και προστάτη, υπολογιστική τομογραφία θώρακος, βρογχοσκόπηση και υπέρηχο τρίπλεξ καρδιάς) ήταν αναμενόμενα. Στον προσφεύγοντα χορηγήθηκε φαρμακευτική αγωγή για τα ουροποιητικά και γαστροεντερικά προβλήματα. Σε ό,τι αφορά τη βουβωνοκήλη, συνεστήθη χειρουργική αφαίρεση.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

A. Το Σύνταγμα

17. Το άρθρο 6 του ελληνικού Συντάγματος έχει ως εξής:

«1. Κανένας δεν συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται χωρίς αιτιολογημένο δικαστικό ένταλμα, που πρέπει να επιδοθεί τη στιγμή που γίνεται η σύλληψη ή η προφυλάκιση. Εξαιρούνται τα αυτόφωρα εγκλήματα.

...

4. Νόμος ορίζει το ανώτατο όριο διάρκειας της προφυλάκισης, που δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος στα κακουργήματα και τους έξι μήνες στα πλημμελήματα. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις τα ανώτατα αυτά όρια μπορούν να παραταθούν για έξι μήνες και τρεις μήνες, αντίστοιχα, με απόφαση του αρμοδίου δικαστικού συμβουλίου.»

B. Ο Κώδικας Ποινικής Δικονομίας

18. Οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας έχουν ως εξής:

Άρθρο 282

«1. Όσο διαρκεί η προδικασία, αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, είναι δυνατόν να διαταχθούν περιοριστικοί όροι, εφόσον αυτό κρίνεται απολύτως αναγκαίο ...

...

3. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί για περιοριστικούς όρους, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της

πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού, μόνο αν ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ... ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από ειδικά μνημονεύόμενα περιστατικά της ζωής του ή από συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της πράξης για την οποία κατηγορείται, να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά το νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης.»

Άρθρο 287

«1. Αν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει έξι μήνες, όταν πρόκειται για κακούργημα ή τρεις μήνες, όταν πρόκειται για πλημμέλημα, το δικαστικό συμβούλιο αποφαινεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του, αν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος από τις φυλακές ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του.

...

2. Σε κάθε περίπτωση έως και την έκδοση της οριστικής απόφασης, το ανώτατο όριο διάρκειας της προσωρινής κράτησης για το ίδιο έγκλημα δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος στα κακούργηματα και τους έξι μήνες στα πλημμελήματα. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις, τα όρια αυτά μπορεί να παρατείνονται έως έξι και τρεις μήνες αντίστοιχα με αμετάκλητο ειδικά αιτιολογημένο βούλευμα:

α) του Συμβουλίου Εφετών ...

β) του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών ...»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

**I. ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ**

Ο προσφεύγων παραπονείται βάσει του άρθρου 6 της Σύμβασης ότι οι λόγοι του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Σάμου τον παρουσίασαν ως δράστη ενός εγκλήματος για το οποίο δεν του είχαν απαγγελθεί κατηγορίες και για το οποίο δεν αντιμετώπιζε δίκη. Το Δικαστήριο θα εξετάσει την αιτίαση αυτή υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 2 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθών μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του.»

A. Ως προς το παραδεκτό

20. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Ως προς την ουσία

1. Οι ισχυρισμοί των διαδίκων

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**

21. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το βούλευμα αριθ. 49/2007 δεν περιέχει καμία δήλωση που να παραβιάζει το δικαίωμα του προσφεύγοντος στο τεκμήριο της αθωότητας. Αντιθέτως, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου έπρεπε να παρέξει επαρκείς λόγους προκειμένου να τεκμηριώσει την ύπαρξη κινδύνου διάπραξης νέων αδικημάτων σε περίπτωση αποφυλάκισης του προσφεύγοντος. Σε κάθε περίπτωση, κατά την άποψη της Κυβέρνησης, το τεκμήριο αθωότητας του προσφεύγοντος δεν παραβιάστηκε καθώς στη συνέχεια ασκήθηκαν σε βάρος του ποινικές διώξεις για αρχαιοκαπηλία.

22. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι οι ποινικές διώξεις ασκήθηκαν σε βάρος του έξι μήνες αφού το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου τον είχε παρουσιάσει ως ένοχο για αρχαιοκαπηλία, δε θα μπορούσε να αλλάξει το συμπέρασμα ότι παραβιάστηκε το δικαίωμά του στο τεκμήριο της αθωότητας.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

23. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η Σύμβαση πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να εγγυάται δικαιώματα τα οποία είναι πρακτικά και πραγματικά και όχι θεωρητικά και πλασματικά. Το ίδιο ισχύει και για το δικαίωμα που καθιερώνει το άρθρο 6 § 2 (*Alenet de Ribemont κατά Γαλλίας*, 10 Φεβρουαρίου 1995, § 35, Series A no.308). Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το τεκμήριο της αθωότητας παραβιάζεται αν, χωρίς να έχει προηγουμένως αποδειχθεί η ενοχή του κατηγορουμένου σύμφωνα με το νόμο, και, κυρίως, χωρίς να του έχει δοθεί η ευκαιρία να ασκήσει τα δικαιώματα υπεράσπισής του, μία δικαστική απόφαση που τον αφορά αντανakλά την άποψη ότι είναι ένοχος. Το ίδιο ισχύει ακόμα και αν δεν υπάρχει επίσημη παραδοχή. Αρκεί να διαφαίνεται από το συλλογισμό

του δικαστηρίου ότι θεωρεί τον κατηγορούμενο ένοχο (*Minelli κατά Ελβετίας*, 25 Μαρτίου 1983, § 37, Series A no.62).

24. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου υποστήριξε ότι το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια έρευνας στην οικία του προσφεύγοντος εντοπίστηκε σημαντικός αριθμός αρχαιοτήτων, «αποδεικνύει τη διάθεση του δράστη να διαπράξει νέα αδικήματα σχετικά με αρχαιότητες». Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, είναι σαφές, σύμφωνα με τη δήλωση αυτή, ότι ο προσφεύγων είχε ήδη διαπράξει κλοπές αρχαιοτήτων και ήταν πιθανό να ξαναδιαπράξει παρόμοια αδικήματα στο μέλλον. Ωστόσο, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, μέχρι τότε, ο προσφεύγων δεν είχε κατηγορηθεί επίσημα ή δικασθεί για τέτοιες πράξεις. Πράγματι, όταν προσήχθη ενώπιον του Εισαγγελέα στις 18 Αυγούστου 2007, στον προσφεύγοντα απαγγέλθηκαν κατηγορίες μόνο για παραλαβή ενός πακέτου που περιείχε κάνναβη και οι συμπληρωματικές κατηγορίες απαγγέλθηκαν αρκετούς μήνες αργότερα.

25. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι το βούλευμα αριθ. 49/2007 του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Σάμου αντανακλά την άποψη ότι ο προσφεύγων ήταν ένοχος για αρχαιοκαπηλία, ένα έγκλημα για το οποίο δεν κατηγορείτο επισήμως την περίοδο εκείνη. Οι ανωτέρω συλλογισμοί επαρκούν για να μπορέσει το Δικαστήριο να συμπεράνει ότι το δικαίωμα του προσφεύγοντος στο τεκμήριο της αθωότητας παραβιάστηκε.

Υπήρξε συνεπώς παραβίαση του άρθρου 6 § 2 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 5 § 3 ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ

26. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η προσωρινή κράτησή του δεν ήταν αναγκαία και δε βασιζόταν σε «σχετικούς και επαρκείς» λόγους. Επικαλείται το άρθρο 5 § 3 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον συλληφθέν ή κρατηθέν, υπό τις προβλεπόμενες εν παραπάνω 1 γ) συνθήκες, οφείλει να παραπεμφθεί συντόμως ενώπιον δικαστή ή έτερου δικαστικού λειτουργού νομίμως εντεταλμένου να εκτελεί δικαστικά καθήκοντα, έχει δε το δικαίωμα να δικασθεί εντός λογικής προθεσμίας ή να απολυθεί κατά τη διαδικασία. Η απόλυση δύναται να εξαρτηθεί από εγγύηση εξασφαλίζουσα την παράσταση του ενδιαφερομένου στη δικάσιμο».

A. Ως προς το παραδεκτό

27. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Ως προς την ουσία

1. Οι ισχυρισμοί των διαδίκων

28. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι την κράτηση του προσφεύγοντος υπαγόρευαν λόγοι δημοσίου συμφέροντος, ήτοι η διασφάλιση της απρόσκοπτης παρουσίας του κατηγορουμένου στη δίκη και η επιβολή οποιασδήποτε ποινής για την αποτροπή νέων εγκλημάτων. Οι λόγοι αυτοί αναφέρθηκαν λεπτομερώς στο βούλευμα αριθ. 49/2007 του Συμβουλίου **Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα**
**SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES**
**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**

Πλημμελειοδικών Σάμου. Κατά την άποψη της Κυβέρνησης, οι λόγοι αυτοί πληρούσαν τους κανόνες της σχετικότητας και της επάρκειας που απαιτεί το άρθρο 5 § 3 της Σύμβασης.

29. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η προσωρινή κράτησή του ήταν περιττή και καταχρηστική και ότι οι αρχές δεν έδωσαν έγκυρους λόγους για αυτό.

3. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

30. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του Άρθρου 5 § 3, έκαστο πρόσωπο στο οποίο έχουν απαγγελθεί κατηγορίες για κάποιο αδίκημα πρέπει πάντα να αποφυλακίζεται ενώ εκκρεμεί η δίκη του, εκτός αν το Κράτος μπορεί να αποδείξει ότι υφίστανται «σχετικοί και επαρκείς» λόγοι που δικαιολογούν την εξακολούθηση της κράτησής του (*Yağci and Sargin κατά Τουρκίας*, 8 Ιουνίου 1995, § 52, Series A no. 319-A). Επιπλέον, τα εθνικά δικαστήρια «πρέπει να εξετάζουν όλα τα περιστατικά που συνηγορούν υπέρ ή κατά της ύπαρξης μίας πραγματικής ανάγκης δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογεί, όσον αφορά την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας, μία παρέκκλιση από τον κανόνα του σεβασμού της προσωπικής ελευθερίας και να τα εκθέτουν στις αποφάσεις τους επί των αιτήσεων απόλυσης» (*Letellier κατά Γαλλίας*, 26 Ιουνίου 1991, § 35, Series A no. 207).

31. Επιπλέον, αν και το άρθρο 5 § 3 δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι υποχρεώνει τις εθνικές αρχές να απολύουν έναν κρατούμενο λόγω της κατάστασης της υγείας του, ωστόσο όταν οι αρχές αποφασίζουν αν ένα άτομο πρέπει να απολυθεί ή να εξακολουθήσει η κράτησή του, υποχρεούνται να εξετάζουν εναλλακτικά μέτρα για τη διασφάλιση της

παρουσίας του στη δίκη (βλέπε *Jablonski κατά Πολωνίας*, αριθ. 33492/96, §§ 82-83, 21 Δεκεμβρίου 2000).

32. Όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υπόθεσης, η προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος διατάχθηκε στις 20 Αυγούστου 2007 από τον ανακριτή του Πλημμελειοδικείου Σάμου και κατόπιν επικυρώθηκε με βούλευμα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Σάμου με ημερομηνία 10 Σεπτεμβρίου 2007. Περαιτώθηκε στις 7 Μαρτίου 2008, όταν το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου την αντικατέστησε με περιοριστικούς όρους. Συνεπώς, προκειμένου να αποδειχθεί αν η κράτηση του προσφεύγοντος ήταν εύλογη, με την έννοια του άρθρου 5 § 3 της Σύμβασης, θα πρέπει να εξετασθούν οι λόγοι του εν λόγω βουλεύματος (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Jablonski*, § 79).

33. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου αιτιολόγησε την επιβολή κράτησης σημειώνοντας ότι α) ο τρόπος με τον οποίο είχε συσκευαστεί η κάνναβη φανέρωνε μία έντεχνη και μελετημένη ενέργεια, β) η ύπαρξη αρχαιοτήτων στην οικία του προσφεύγοντος αποδείκνυε τη διάθεση του δράστη να διαπράξει νέα αδικήματα σχετιζόμενα με αρχαιότητες, γ) υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του προσφεύγοντος και δ) υπήρχε κίνδυνος φυγής.

34. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, ο πρώτος και ο δεύτερος λόγος δεν είναι σχετικοί ώστε να κριθεί αν ο προσφεύγων ευλόγως τέθηκε υπό προσωρινή κράτηση επειδή έλαβε ένα δέμα που περιείχε κάνναβη. Όπως το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, ο δεύτερος λόγος είναι επίσης ασύμβατος με το τεκμήριο της αθωότητας, το οποίο τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να σέβονται όταν δικαιολογούν την κράτηση βάσει του άρθρου 5 § 3 της Σύμβασης (βλέπε *Lavents κατά Λετονίας*, αριθ. 58442/00, § 70, 28 Νοεμβρίου 2002), στο μέτρο που ο προσφεύγων δεν είχε, κατά την περίοδο

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS

εκείνη, κατηγορηθεί επίσημα ή δικασθεί για αδικήματα σχετικά με αρχαιότητες (βλέπε πιο πάνω παράγραφοι 24-25).

35. Σε ό,τι αφορά τον τρίτο λόγο, ήτοι την ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων ενοχής του προσφεύγοντος, το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι η εύλογη υποψία ότι ο συλληφθείς έχει διαπράξει ένα αδίκημα αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη νομιμότητα της συνεχιζόμενης κράτησης, αλλά μετά από κάποιο χρονικό διάστημα δεν επαρκεί. Μία δικαστική απόφαση τέτοιου είδους θα απαιτούσε μία πιο στέρεα βάση προκειμένου να καταδείξει όχι μόνο ότι υπήρχε πράγματι «εύλογη υποψία», αλλά ότι υπήρχαν και άλλα σοβαρά στοιχεία δημοσίου συμφέροντος τα οποία, κατά παρέκκλιση του τεκμηρίου της αθωότητας, υπερτερούσαν του δικαιώματος στην ελευθερία (βλέπε, μεταξύ άλλων, *I.A. κατά Γαλλίας*, 23 Σεπτεμβρίου 1998, § 102, Reports 1998-VII) δεδομένου ότι πρωταρχικός σκοπός του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 5 § 3 είναι να απαιτεί την υπό όρους απόλυση του κατηγορουμένου έως τη δίκη (βλέπε *Garycki κατά Πολωνίας*, αριθ. 14348/02, § 39, 6 Φεβρουαρίου 2007, και *McKay κατά Ηνωμένου Βασιλείου* [GC], no. 543/03, § 41, ECHR 2006-X).

36. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο δέχεται ότι οι υποψίες σε βάρος του προσφεύγοντος ότι είχε διαπράξει το αδίκημα που σχετιζόταν με ναρκωτικά μπορεί αρχικά να αιτιολόγησαν την κράτησή του. Ωστόσο, το Δικαστήριο δε δέχεται ότι συνιστούσαν «σχετικό και επαρκή» λόγο για την εξακολούθηση της κράτησής του καθόλη την επίμαχη περίοδο, η οποία άρχισε στις 17 Αυγούστου 2007 και περατώθηκε στις 7 Μαρτίου 2008.

37. Όσον αφορά τον κίνδυνο φυγής, το Δικαστήριο σημειώνει ότι αν και ο κίνδυνος αποτελεί σχετικό στοιχείο κατά την αξιολόγηση της λογικότητας της στέρησης της ελευθερίας, δεν μπορεί να διαπιστωθεί στη βάση ασαφών δηλώσεων που δε στηρίζονται από επιχειρήματα (βλέπε *Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα*
**SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES**
**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**

Smirnova κατά Ρωσίας, αριθ. 46133/99 και 48183/99, § 63, ECHR 2003-IX). Στο εν λόγω βούλευμα, ο κίνδυνος φυγής αναφέρθηκε με λακωνικό τρόπο, χωρίς να συσχετιστεί με συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης.

38. Το Δικαστήριο τονίζει επίσης ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 § 3, οι αρχές, όταν αποφασίζουν αν ένα άτομο πρέπει να απολυθεί ή να εξακολουθήσει η κράτησή του, υποχρεούνται να εξετάζουν εναλλακτικά μέτρα για τη διασφάλιση της παρουσίας του στη δίκη. Τούτο είναι ακόμα πιο αναγκαίο όταν, όπως στην προκειμένη περίπτωση, υπάρχουν σοβαρά επιχειρήματα που συνηγορούν υπέρ της απόλυσης του προσφεύγοντος, ήτοι η ηλικία του προσφεύγοντος και η κακή κατάσταση της υγείας του. Ωστόσο, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου δεν εξήγησε γιατί τυχόν εναλλακτικά μέτρα δε θα διασφάλιζαν την παρουσία του προσφεύγοντος ενώπιον του δικαστηρίου, ούτε γιατί, σε περίπτωση απόλυσης του προσφεύγοντος, η δίκη του δε θα είχε ακολουθήσει την πορεία της.

39. Τέλος, το Δικαστήριο δεν μπορεί να παραβλέψει το γεγονός ότι στο τελευταίο βούλευμά του με το οποίο αποφυλάκιζε τον προσφεύγοντα με εγγύηση, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου έλαβε υπόψη ότι ο προσφεύγων είχε γνωστή διαμονή στη Σάμο, ότι είχε οικογένεια και περιουσία στην Ελλάδα, ότι δεν είχε υπάρξει ποτέ φυγάς και ότι, βάσει του ποινικού μητρώου του και της κοινωνικής και επαγγελματικής θέσης του, ήταν απίθανο ότι θα διέπραττε νέα εγκλήματα αν απολυόταν. Ωστόσο, τα παραπάνω ίσχυαν από την πρώτη ημέρα σύλληψης του προσφεύγοντος και δεν αφορούσαν νέα στοιχεία που περιήλθαν στην προσοχή των αρχών κατά την περίοδο της κράτησης του προσφεύγοντος. Το Δικαστήριο με θλίψη του παρατηρεί ως εκ τούτου ότι το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Σάμου παρέλειψε να συμπεριλάβει τα ανωτέρω στοιχεία στο πρώτο βούλευμά του

και ανέμενε έξι μήνες ακόμα πριν διατάξει τελικά την υπό όρους απόλυση του προσφεύγοντος.

40. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι η προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος δεν ήταν εύλογη ούτε αιτιολογημένη.

Υπήρξε συνεπώς παραβίαση του άρθρου 5 § 3 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

41. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

42. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι υπέστη υλική ζημία λόγω της παράνομης φυλάκισής του. Υπολογίζει τη ζημία αυτή σε 668,68 ευρώ, το ποσό που ξόδεψε ενώ ήταν στη φυλακή. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι υπέστη ηθική βλάβη για την οποία αξιώνει 252.000 ευρώ.

43. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ των επικαλούμενων παραβιάσεων και της επικαλούμενης υλικής ζημίας. Σε ό,τι αφορά την ηθική βλάβη του προσφεύγοντος, η Κυβέρνηση θεωρεί ότι η διαπίστωση της παραβίασης συνιστά επαρκή δίκαιη ικανοποίηση.

44. Το Δικαστήριο δε διακρίνει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ των παραβιάσεων που διαπιστώθηκαν και της επικαλούμενης υλικής ζημίας. Απορρίπτει ως εκ τούτου την αιτίαση αυτή. Αντιθέτως, αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, επιδικάζει στον προσφεύγοντα 15.000 ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε φόρου που μπορεί να επιβληθεί στο ποσό αυτό.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

45. Ο προσφεύγων αξιώνει επίσης 1.850 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και 2.000 ευρώ για εκείνα στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Προσκομίζει δύο τιμολόγια συνολικού ποσού 1.850 ευρώ.

46. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του αιτούμενου ποσού για τις διαδικασίες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και των επικαλούμενων παραβιάσεων. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει επιπλέον ότι η αμοιβή του δικηγόρου για τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου είναι υπέρογκη.

47. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, σε έναν προσφεύγοντα μπορούν να επιστραφούν τα έξοδα και η δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε μόνο στο μέτρο που αποδεικνύεται η πραγματικότητά τους, η αναγκαιότητά τους και ο εύλογος χαρακτήρας του ύψους τους. Στην προκειμένη περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που έχει στην κατοχή του και των πιο πάνω αναφερόμενων κριτηρίων, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στον προσφεύγοντα το ποσό των 1.850 ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε φόρου μπορεί να επιβληθεί επί του ποσού αυτού.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

48. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 2 της Σύμβασης.
3. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 § 3 της Σύμβασης.
4. *Αποφαίνεται*
 - α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 15.000 (δεκαπέντε χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη, πλέον οποιουδήποτε φόρου μπορεί να επιβληθεί ως φόρος επί του ποσού αυτού, και 1.850 (χίλια οκτακόσια πενήντα) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε φόρου μπορεί να επιβληθεί ως φόρος επί του ποσού αυτού
 - β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, το ποσό αυτό θα προσαυξηθεί με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL
TRANSLATION**

No. Φ.092.22/92

Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο,
προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

5. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε
εγγράφως στις 18 Δεκεμβρίου 2008 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και
3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren Nielsen

Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 19 Ιανουαρίου 2009

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετροτσόπουλος

**Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES
DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION
SERVICE, ATHENS**